

μουν ελληνικήν δικαιοσύνην εἰς Ἕλληνας διαδίκους.

Εὐτυχῶς ἀκούομεν ὅτι ἡ δίκη εἶναι εἰς τὸ Ἐρεττεῖον, διότι ὁ Δημήτριος Τσιτσάς ἐξακολουθεῖ διαμφισβητῶν τὴν ταχυδακτυλουργικὴν ιδιοκτησίαν τῶν κυρίων τῶν Ἀδαμῶν.

Μαρτυρία Παύλου Καλλιγᾶ.

(Ἐκ Σμύρνης, ἐτῶρ 68, ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν καὶ χριστιανοῦ.

Καὶ ὁ μάρτυς οὗτος συμφωνεῖ πρὸς τινα ὑπὸ τοῦ κ. Παλαμῆδου κατατεθέντα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν Λιθόρῳ μεταβάσιν τοῦ Γ. Περίρωτῃ, μὲ τὸν ὁποῖον εἶχε συναντηθῇ ἐπιστρέφων ἐκ Παρισίων εἰς Νεάπολιν ἐπὶ τοῦ ἀτμοκινήτου· ὁ Περίρωτῃς τοῦ εἶπεν ὅτι καὶ αὐτὸς μετέβαινεν εἰς Παρίσιους· ἀλλὰ λαβὼν τηλεγράφημα ἐξ Ἀθηνῶν ἀνέκοψε τὸν δρόμον του καὶ ἐπιστρέφει εἰς Ἀθήνας διὰ λόγους πολιτικούς. Ἐβεβαίωθη δ' ἔπειτα παρὰ τῶν ἀληθινῶν κληρονόμων Τσιτσά οἵτινες εἶχον δικηγόρον τὸν Καλλιγᾶν ὅτι μετέβη εἰς Λιθόρνον καὶ ἐκεῖ μὲ τὸν Ἕλληνα ὑποπρόξενον συνεβουλεύθη νομικόν, ἂν δύναται νὰ λάβῃ συντηρητικὰ μέτρα κατὰ τῆς ἐν Λιθόρῳ κτηματικῆς περιουσίας τῶν Τσιτσῶν. Τὸ τερτίπι αὐτὸ ἐτάραξε τόσο τοὺς κληρονόμους τῆς Ἑλένης Τσιτσά, ὥστε οὔτε Καλλιγᾶ πλέον ἤκουον, οὔτε Ψαρῶν, οὔτε ὅλην τὴν Πανελληνίαν νομικὴν σοφίαν, ἀλλὰ ἐσπευσαν νὰ συμβιβασθοῦν μὲ τὸν Δημήτριον Τσιτσά, παρὰ τὴν γνώμην καὶ τὴν συμβουλὴν τοῦ δικηγόρου κ. Καλλιγᾶ.

Μέσα εἰς τὸ ἀτμόπλοιο ἦτο καὶ ἓνας Μετσοβίτης, ὄργανον τοῦ Περίρωτου, τὸν ὁποῖον ὅμως ἔκαμε ὅτι δὲν ἐγνώριζε, οὐχ ἦττον αὐτὸς καὶ ὁ Καλλιγᾶς περιέπαιζον διὰ τὴν μετσοβίτικη προφορὰ του.

Καταξεκαρδισμένοι σ' τὰ γέλοια τοῦλεγαν συχνὰ πυνά :

— Καλαμέρα σας !

(Ἔπεται συνέχεια)

ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ ΚΡΙΑΚΑ.

Σημειώσεις ἐξ ἀφηγήσεως τῆς ἰδίας.

Β'.

Αὐτὴ.

Ἡ Περίστερα εἶναι κοντὴ, βραχύσωμος, εὐτραφής. Τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματός της εἰς δυσαναλογία πρὸς τὸ κάτω. Τὴν μικρὰν αὐτὴν δυσαναλογία ἐπαυξάνει ἡ ἐνδυμασία ἣν φέρει, καὶ ὡς τὴν φέρει, ὑψόνουσα τὴν μέσσην πέραν τοῦ φυσικοῦ ὁρίου πρὸς τὰ ἄνω. Ὅταν δὲ περπατῇ, ἡ μέση γίνεται καταφανεστέρη εἰς τὰς ἀμφιστροφους κινήσεις εἰς ἃς τὴν υποβάλλει τὸ λεβέντικο περπάτημα, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὰς υποθέτομεν ὅτι ἠναγκάσθη νὰ λάβῃ καὶ ἐπιτετηδευμένως μάλιστα, ὅπως δώσῃ εἰς τὸ ὅλον τῆς ἀβέβαιον φαινομένην φυσιογνωμίαν καὶ πιστευθῇ, ὡς ἐπιστεύθη, ἀληθινὸ παλληκάρι. Τὸ λεβέντικο αὐτὸ τῆς ἐδωκε σῶμα εὐθυτενές, παρέχον ὅψιν καθαρὰς στρατιωτικῆς στάσεως ὑπὸ τὸ πρόσταγμα : εἰς προσοχήν! Καὶ ἂν τὸ ἀνάστημά της ἐξετείνετο εἰς ὕψος, τὸ εὐθυτενές αὐτὸ θὰ τὴν καθίστα ἀληθὴ λεύκην, εὐλύγιστον, καλλίστροφον, ὡσεὶ σαλευομένην ὑπὸ δυνατοῦ ἀέρος. Τὸ περίεργον εἶναι ὅτι αἱ στροφαὶ αὐταὶ καὶ οἱ ἐλιγμοί, οἵτινες ἐκ πάσης ἄλλης γυναικὸς θὰ ἐπλάττον τὴν ἀσχημονεστέρην εἰκό-

Τὸ πρόσωπόν της ἦτο στρογγύλον καὶ παχουλόν. Ὅταν ἔκαμε τὸ νάζι της ἀποκάτω ἀπὸ τὴν σιαγόνα της ἐσηματίζετο μικρὴ φουγουνίτσα.

Τὰ μάγουλά της ἦσαν φουσκωτὰ φουσκωτὰ καὶ ὅταν ἐπεριπάτει ἐσεῖοντο ἑλαφρῶς ὡς ἐκ τῆς λιπαρότητος αὐτῶν.

Τὰ μαῦρά της ἡμᾶτια ὅταν σὲ ἠτένιζαν εἶχον ἑμφρασίαν τινα, ἥτις σ' ἔκαμε νὰ βάλῃς κάτω τὰ δικά σου καὶ χωρὶς νὰ θέλῃς.

Τὰ μαῦρά της φρύδια καὶ πυκνὰ ἦσαν σχεδὸν περὶ τὸ μέσον κολλητὰ.

Ἦτο ροδοκόκκινη. Φαιδρὰ πάντοτε καὶ τολμηρὰ εἰς τὰς ἐκφράσεις της.

Εἶχε δύο ἐλθαῖς. Μία εἰς τὸ λαϊμὸ καὶ ἄλλην εἰς τὸ μάγουλο μὲ μία σγουρὴ τρίχα.

Τὸ στήθος, ὡς αἱ πλεῖστα σχεδὸν τῶν Ἀθηναίδων, εἶχε ἀνεπτυγμένον ἐπιχαρίτως ὀγκούμενον ὑπὸ τὸ ἄνευ κορσὲ φόρεμά της.

Μέσσην εὐτραφῇ, χεῖρας λεπτὰς μετὰ ὠραίων μακρῶν δακτύλων.

Ἐρῶρει κάλτσαις τρυπηταῖς καὶ ἠρέσκετο νὰ θέτῃ τὸν ἓνα της πόδα ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ὅπως διὰ τοῦ τρόπου τοῦ του ὑποδεικνύῃ τὴν εὐθυτενὴ κνήμην της.

Ἐρῶρει γόβαις δεδεμέναις δι' ὑμάντων ἐξ ἐρυθρᾶς κορδέλας ἐπὶ τοῦ ποδός της βουστροφηδὸν ἀνελισσομένων.

Εἰς τὸ σπίτι ἠρέσκετο ν' ἀφίρῃ ἀνοικτὰ, ὡς ἐξ ἀπρο-

σεῖας δῆθεν, τὰ δύο ἄνω κουμπιὰ τοῦ λευκοῦ σάκκου της, ὅπως μικρὸν φαίνεται τὸ λευκόν της στήθος.

Μ' ἄλλα λόγια ἦτο πικρινιδιάρη ἢ καλλίτερον ἐργολάβη ἐξ ἐπαγγέλματος.

Τὸ παράθυρον δὲν τὸ ἄφινε καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Κατέβαινε καὶ στὴ πόρτα καὶ ἔριπτε εἰς τοὺς νεκροὺς διαβάτας λογάκια πειραχτικά.

Ἐπιανε γλυκαῖς κουθέντες μὲ ὅλους τοὺς γείτονας, ἔκαμε δὲ ἐργολαβίαν καὶ μ' αὐτὸν τὸν ὑπηρετὴν τοῦ μπακάλη τὸν ὁποῖον ἔλεγεν, ὅτι τὸν ἐκορόιδευσεν γιὰ νὰ τῆς φέρῃ μουζμουλες καὶ κουρκέτα, φαίνεται ὅμως, ὅτι τὸν ξεμαύλιζε, καθὼς ἔλεγον ἡ γειτόνισσαις, γιὰ νὰ τῆς κουβαλῇ τὴ ζάχαρι καὶ τὸν καφέ μὲ τῆς σακκουλες.

Τὴν νύκτα ἔπερνε μπράτσο τὰς φιλινάδας της καὶ ἔβγαίνει περίπατο εἰς τὰ μάρμαρα τοῦ Μαλακατέ—μικρὰν πλατεῖαν πλήρη ἀκατεργάστων μαρμαρίνων πλακῶν,—ἡ καὶ εἰς τὰ χωράφια τοῦ Σχιστοῦ, ὡς ἐκάλουν τότε τὸν μικρὸν ὑπὸ τὸν Λυκαβητὸν λοφίσκον, καὶ ἐκεῖ ἔκοπτε ἐξ ἐπίτηδες τὸν δρόμον τῶν διαβάτων.

Οἱ γονεῖς της, ἐπειδὴ πλέον εἶχε μεγαλώσει καὶ ἐγύρευε φερί φερί τὴν πανδρεῖα, ἠθέλησαν νὰ τὴν ὑπανδρεύσουν, μ' ἓνα παπουτσῆ, νέον ἔχοντα μέλλον, ἀλλὰ αὐτὴ, δὲν τὸν ἤθελε, διότι εἶχε τὸ ἡμᾶτι της ριχμένο εἰς ἓνα δεκανέα . . .—ἔχαιρον τότε οἱ στρατιωτικοὶ ἐν τῇ τῇ, πλουσιόπαιδο Ἀνατολίτου.

να, εἰς τὴν Περιστέραν, περιοριζόμενοι ἀκριβῶς εἰς τὴν μέσσην, μὴδ' ἐξαπλούμενοι κατ'ωθεν αὐτῆς, συγκεντροῦσι τὴν ἐντύπωσιν ἀποκλειστικῆς εἰκόνης κλέφτικης λεβεντιάς, καὶ ὅταν λευκοφορῇ καὶ ὅταν χρυσοπερβελοφορῇ καὶ φεσοφορῇ, ἐξ ἀποστάσεως ὁρατὴ γιγνομένη, ἀκόμα δύναται ἐκ τῶν ὀπίσθεν νὰ ἀπακτῇ τὸν ὀφθαλμὸν ἢ τοῦλάχιστον νὰ τὸν ῥίψῃ εἰς δισταγμούς· περὶ τοῦ γυναικεῖου ἢ τοῦ ἀνδρικοῦ τῆς φύλου.

Στρογγυλοπρόσωπος, στρογγυλοκέφαλος, μᾶλλον λευκῇ, μὲ μαύρην κατὰ μαυρὴν κόμην, τώρα ἀκόμη ἀρχομένην νὰ ἀνασχηματίζεται διότι ἡ κοριτσίστικὴ τῆς, ἡ «μακρὰ, μὲ συμπάθειο ἴσα μὲ τὰ χερίά της», εἶχεν ἐξαφανισθῇ κατὰ τὸν ἀνδρικὸν μεταμφορῶν καὶ ῥιφθῇ μέσ' τ' ἀγκάθι καὶ τὰ πουρνάρια· ὀφθαλμοὺς καστανούς, πολλοὺς στρογγυλοὺς, συνήθως ἀβληχεροὺς καὶ μὴ ἐκφραστικούς, ἀλλ' ἐν τῇ ῥοῇ τοῦ λόγου τοῦ πολεμικοῦ, ὑπὸ τὴν πίεσιν καρδίας δυνατῆς καὶ ἀναμνήσεων βίου ὀρεινοῦ, ἐν μέσῳ πείνης καὶ γυμνητεύσεως, ἐν μέσῳ κινδύνων, ἀγρυπνιῶν, μίσους τουρκοφάγου, καὶ παρατεταμένου ἀγῶνος, αἵφνης λαμπυρίζοντας, εὐρυνομένους καὶ ἀντανεκλώντας οὐρανὸν κλέφτικον, γαλανόν· ἐνῷ αἱ ὀφθαλμοὶ τῆς λεπταί, ὡς μύσταξ δεκαεπταετοῦς, καὶ τοξοειδεῖς, προσλαμβάνουν τὴν καμπὴν ἀληθοῦς τόξου, ὅταν θερμαίνηται ἐμιλοῦσα ἢ καὶ στενοχωρῆται· ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς τότε θολοειδοῦς δύο ὀστεάρια ἐξαίρονται, αὐτῆς συνοφρυωμένης, διαγράφοντα ἐν μέσῳ ἐλαφρὸν λακκίσκον, ἐνῷ οἱ ὀφθαλμοὶ οὕτω βαθύνονται καὶ τόσον μικροὶ ὥστε ἐξαφανίζονται· αὕτῃ εἶναι ἡ στιγμή καθ' ἣν δύνασαι νὰ συλλάβῃς τὴν γνησίως κλέφτικὴν φυσιογνωμίαν τῆς. Ἡ μύτη τῆς μᾶλλον σιμῇ, ἐστενωμένη περὶ τὴν βᾶσιν καὶ ὀξεῖα δυσκέρως περὶ τὴν ἄκρην, συνάπτεται πρὸς τὰ μῆλα τῶν παρειῶν ἐξωγκωμένα, ταῦτα δὲ πάντα ἀπειλοῦσι νὰ συγκροτήσουν τὸ ὅλον τοῦ προσώπου δυσειδές, ὅπου

παρεμβαῖνον ψυχολογικῶς ἰλαρὸν μειδίαμα καὶ μετ' αὐτοῦ ψυχικὴ τῆς ἀθωότης διακεχυμένη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀπὸ τῶν χειλέων, ἀπὸ τοῦ μετώπου, παράγει τὴν φυσιογνωμίαν εἰς δειλὴν τινα καὶ κλονουμένην εὐμορφίαν, ὑποστηριζομένην διαρκῶς ὑπὸ τοῦ γοήτρου ὁ γεννᾷ ἢ γινώσκει τοῦ ὀρεινοῦ τῆς κόρης παρελθόντος, τὸ θάρρος καὶ ἡ μεγαλοψυχία ἦν ἀποπνέει καὶ ἡ θερμότης τοῦ ὡς τολμηροῦ ῥύακος ἐξερχομένου πολεμικοῦ τῆς λόγου. Ὁ λαϊμὸς τῆς, ὑπόλευκος ἐν συναφείᾳ μὲ τὸ ἥλιο-κρές τῆς πρόσωπον καὶ διαγραμμιζόμενος ὑπὸ πτυχῶν, ἀποκεκαλυμμένος δὲ καὶ οἶονεῖ παρὰ πολὺ καὶ ἀφθονος εἰς πρώτην ἀντίληψιν, προεκτείνεται εἰς πλακόστρωτον κόλπον, ὅστις θὰ ἐδοθήθη πολὺ τὴν μεταμόρφωσιν τῆς Περιστέρας ἀπὸ τσοῦπας εἰς πρωτοπαλλήκαρον. Αἱ χεῖρες τῆς μικραὶ, παχουλαί, ἀληθοῦς μικρούλας, καὶ οἱ πόδες τῆς αὐτῆς ἀνολογίας καὶ μικροκαμωμένοι.

Ἵστερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι εὐμορφη ἡ ἡρώς μας δὲν εἶναι ἀσχημὴ· εἶναι πρωτότυπος· εἶναι Περίστερα.

Γ'.

Καὶ τώρα πάλιν ἀφινόμεθα εἰς τὸ κελαρύζον ῥεῦμα τῆς περωτῆς ὁμιλίας τῆς, συλλεγομένης ἐκ τοῦ θύμου καὶ τῆς αὐρας καὶ τῶν πουρνარიῶν καὶ τῶν λόφων καὶ τῶν βουνῶν, τὰ ὅποια δυνάμει ἐτη διήλθε, ζήσασα ὁλόκληρον βίον μεταμορφωμένη εἰς παλλήκαρον, δυνάμει ἐτη ὑπὸ τὸν ἀδελφὸν τῆς καὶ ἱκανοὺς μῆνας ὡς ἀρχηγός, ὡς καπετάνιος, λησμονήσασα σχεδὸν τὸ φύλόν τῆς, καὶ ὑποστάσας βεβαίως φυσιολογικὴν καὶ ψυχολογικὴν ἀλλοίωσιν, ὥστε καὶ φωνὴν ἀνδρικήν νὰ προσκτήσῃται κατὰ τρόπον καὶ βᾶδισμα καὶ νοῦν, καὶ ἴσως ἴσως νὰ παρεμποδίσῃ τὴν θηλυκὴν ἀνάπτυξιν ἥτις κυρίως εἰς τὰ βερεϊότερα κλίματα, ὡς τὸ τῆς Μακεδονίας, μετὰ τὸ 15ον ἔτος ἀρχεῖται ἐκχεομένη εἰς συμπλήρωσιν καὶ ἐξόγκωσιν καὶ θερμανσιν καὶ τὴν ἀόριστον ἀνησυχίαν τὴν χωρί-

Ἐπὶ τῇ ἀρνήσει τῆς ὑπανδρείας τῆς ἡ μάνα τῆς τὴν ἀπεκάλεσε ξεπαρμένη, παρατσοῦκλι τὸ ὅποῖον τῆς ἔμεινε.

Ἄν καὶ ἦτο τόσο μεγάλῃ, οὐδὲν ἦττον ἐπικίεζε μὲ τὰ κορίτσα τῆς γειτονίας καὶ τοὺς νέους τὸν κρυφτὸ καὶ τὴν τυφλομύγα κατὰ τὰς Κυριακάς.

Τὸ εἶχε παρακάμει, τὸ εἶχε παραξυλώσει, δὲν εἶχε συμμαζεμὸ μ' αὐτὰ καὶ μ' αὐτὰ τῆς τὰ καμώματα.

Ὁ ἀδελφός τῆς, νέος ζωηρός, τῆς εἶχε δώσει ἀπόλυτον ἐλευθερίαν, ἔκαμε τὸν μοῦφο, πῶς δὲν καταλαβαίνει τίποτα, μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ μαζεύωνται εἰς τὸ σπίτι τῶν τὰ κορίτσα τῆς γειτονίας καὶ ζαχαρώνῃ μ' αὐτὰ.

Ἦτο δηλαδὴ ζαμπαρας.

Κάποτε τὴν ἐπιάναν στὴ μπόρτα τὰ μεσάνυχτα ποῦ ἔκαμε ραντεβὺ μὲ κατὶ σπαθᾶτους ἢ μὲ κανένα φοιτητὴ, φίλον τοῦ ἀδελφοῦ τῆς.

Μὲ τὴν μάνα τῆς ἐγκρίνιαζε αἰωνίως.

Ἦτο αὕτη αὐστηρὸν γραίδιον καὶ ἀρχαῖον τῶν ἡμερῶν. Γνησίᾳ Ἀθηναίᾳ, μὲ τὸ σκουρὸ φεσάκι τῆς καὶ τὸ ἐπίσης σκουρὸ μαντύλι τῆς κεφαλῆς, τὸ κλαδωτό.

Μιὰ φορὰ, καθήμενος εἰς τὸ παράθυρον μου, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου ἦτο τὸ ἰδικό τῆς, ἤκουσα τὸν ἐξῆς διάλογον μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς μητρὸς τῆς, ἥτις τῆς ἔλεγε :

— Ἐγίνες κοτζάμ γυναῖκα μὲ μιὰ ὀκὰ βυζιά, ποῦ ἂν ἦσουν παντρεμένη θὰ εἶχες δέκα παιδιὰ, καὶ γινώσκεις δὲν ἐβαλες ἀκόμη. Ξεπαρμένη! Θὰ μᾶς φέρῃς καμμιὰ ὥρα φουρτοῦνα στὸ κεφάλι. Ἄλλη δουλειὰ δὲν κάνεις

παρὰ ποῦδρες στὰ μοῦτρα, καὶ κόκκινον στὰ χεῖλη. Φριζέ, καὶ λουλουδάκια στὴ μπόλκα. Κι' ἄς βαροῦν τὰ τοῦμπανα σ' ὅλη τὴ Νεάπολι. Ποιὸς εἶνε στὴ μπόρτα τὴ νύχτα; Ἡ Ἑλένη. Ποιὸς κουβεντιάζει μὲ ξένους ἀνθρώπους; Ἡ Ἑλένη. Ποιὰ ρίχνει ραβασάκια; Ἡ Ἑλένη. Οὐ, ποῦ νὰ μὴ ἔσωνα νὰ σὲ γεννήσω, τέτοια γένα ποῦ ἔκαμα. Ἀμ δὲν ἔκανα καλλίτερα ἓνα κουδάρι κλωστή νὰ μπαλῶνω καὶ τὰ ρούχά μας, ἓνα φεῖδι νὰ πάρῃ τὰ βουνὰ, παρὰ ποῦ βρέθηκα νὰ γεννήσω ἑσένα, γιὰ τῆς ἀμαρτίας μου.

Ἡ δὲ Ἑλένη πρὸς ἀπάντησιν ἔλεγε :

— Ὅλοι μ' ἐμένα τὰ βάλατε, ποῦ μὴ εἶχα σῶση.

— Ὅλα τὰ στραβὰ ψωμιὰ ἐγὼ τὰ κάμω. Ἐγὼ βγάζω ὅλης τῆς γειτονίας τὰ μμάτια. Νὰ στραβωθοῦν νὰ μὴ μὲ βλέπουν. Δὲν κυττάζουν τῆς κόραις των, μόνο ἐμένα. Ἐτοί μοῦ ἔρχεται νὰ πάρω καμμιὰ μέρα τὰ μμάτια καὶ νὰ πάω ὅπου μὲ βγάλῃ ἡ στράτα. Ἡ Φανιώ ἔκανε καινούργιο φουστάνι, κ' ἐμένα κοντεύει νὰ λυώσῃ ἀπάνω μου. Αὕτῃ τὴ μπόλκα τὴν ἔχω ἓνα χρόνο. Παντρεύτηκαν ἢ πιὸ μικρότεραις ἀπὸ μὲ, κ' ἐγὼ κάθουμαι ἐτοί.

— Νὰ δὰ, ποῦ ἔχεις καὶ τόλμη νὰ μιλάς γιὰ παντρεῖα. Ἐνας καὶ δυὸ ἔως τώρα σὲ γύρεψαν; Ἀλλὰ ὁ ἓνας σοῦ βρωμᾷ καὶ ὁ ἄλλος σοῦ μυρίζει. Μοῦ θέλεις σουρτὸ σπαθί. Ἀς μὲ λέν κυρὰ σπαθίνα, κι' ἄς ψωφῶ ἀπὸ τὴν πείνα. Χαίρει καὶ προκοπὴ νὰ μὴ δῇς. Νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς, ὅπως μοῦχης καμμένο τὸ χεῖλιν μου, νὰ κατῇ

ζουσαν τὴν ὄριμον κόρην ἀπὸ τῆς τρελλῆς παιδὸς καὶ τῆς ζωηρᾶς μεϊράκος.

Τὰς διηγήσεις τῆς θὰ τὰς ἐκθέσωμεν ὅπως τὰς ἠκούσαμεν, φύρδην μίγδην, χωρὶς ἀρχὴν καὶ τέλος, χωρὶς γεωγραφικὴν οὔτε χρονολογικὴν ἀκρίβειαν· τὰ δὲ ὅμιση ἔτη δι' αὐτὴν δὲν ἔχουν σταθμούς, δὲν ἔχουν ὅρια· εἶναι ὡς μία μακρὰ συνεχὴς ἡμέρα καὶ μία μακρὰ συνεχὴς νύξ πλήρης παρατεταμένης πάλης, φευγιοῦ, κυνηγητοῦ, κρυψήματος, βαρυμάτων, καρδιοσωμοῦ, χοροῦ, τραγουδιῶν, σφαχτῶν, κρασιοῦ, ἀγρυπνιῶν, κτυπημάτων.

Κάθε δέκα μέραις ἡσυχία δὲν εἶχαμε. Μέρα νύχτα στὰ βουνά. Ὅταν βρίσκαμε ψωμί, τρώγαμε, ὅταν δὲν βρίσκαμε, περνούσαμε μὲ τὰ πλατανόφυλλα, τρεῖς μέραις καμμιὰ φορὰ θεονήστικοι. Στρατὸς καὶ στρατός. Πολεμούσαμε καὶ μ' ἐκάτ' πολεμούσαμε καὶ μὲ τρακόσους· καὶ μὲ τετρακόσους.

Μία μέρα σ' ἓνα βουνό ἀπάνου τὸ καρκοῦλι ἀποκοιμήθηκε. Ἀπὸ μακρυὰ εἶδαμε νᾶρχεται ἀσέρι. Ὅλο Ἀρβανίταις. Ἀσημικὰ ἐμεῖς, ἀσημικὰ ἐκεῖνοι. Τοὺς πῆραμε γιὰ δικούς μας. Τοὺς σφύριξα κλέφτικα. Κ' ἀρχίσαμε τὴν κουβέντα.

- Χὰ, βρὲ, ποιοὶ εἰσάστανε;
- Ἐμεῖς ἐπαναστάταις.
- Κ' ἐμεῖς ἐπαναστάταις!
- Μπέσα γιὰ μπέσα.

Ὡς ποῦ πλησιάσαμε καὶ ἀρχίζουν αὐτοὶ ἀδειάζουν μιὰ μπαταρία κατεπάνω μας. Τοὺς νιώσαμε πῶς ἦσαν Τοῦρκοι, ἀρχίζουμε φωτιά. Σημαδεύω ἓνα καὶ πᾶρτον κάτω τὸν Ἀρβανίτη. Ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα θὰ μὲ πιάνανε ζωντανά. Μὲ τὸ σπαθί μου ἀνοιξα δρόμο. Τὰ μανίκια μου ἐξεσφαγίσαν. Γίνηκαν κομμάτια ἀπὸ τὰ βόλια· μὰ ἀπὸ κρέας τίποτα. Ὡς ποῦ βρέθηκα σὲ μιὰ βεματαριά. Σ' ἓνα

λάκκο μέσα. Ὡς τὸ λαιμὸ μέσα στὸ νερό. Βγήκα ἀπὸ τὸ λάκκο. Περπάτησα πολὺ, πολὺ. Δεξιὰ, ζερβιά, κᾶτι λυκό-τρυπες.

Εἶχαμε καθοῦλι (τόπον συναρτήσεως) ν' ἀνταμωθοῦμε· μὰ δὲν εὑρίσκα τὰ συντρόφια μου. Τρεῖς μέραις καὶ τρεῖς νύχταις περπάταγα μονάχος μὲς τοὺς λόγγους. Ὡς ποῦ πύρα ἓνα τσομπάνη, μέσα σὲ μιὰ καλύβα.

Τί εὐμορφα ποῦ διηγεῖται τὴν συνάντησίν τῆς μὲ τὸν τσομπάνη, εἰς τὸν ὅποιον ἐννοοῦσε νὰ ἐπιβάλλῃ τρόμον, πρῶτον διὰ νὰ μὴ τὴν προδώσῃ—διότι αὐτοὶ οἱ τσομπαναραῖοι προδίδουν σ' τὰ γιερά—κ' ἔπειτα νὰ τῆς φέρῃ κᾶτι νὰ φάγῃ. Καὶ τί εὐμορφα κοροιδεύει τὴν ὑγρὰν ὡς ὀρρὺν γάλακτος λιάπικη προφοράν τῶν ποιμένων.

— Χὰ βρὲ τσομπάνη, μπὰς καὶ φανήκαν ἀπ' ἐδῶ κλέφταις;

— Ἄν φάνηκαν κλιέφταις;

— Ποιὸς καπετάνος τουφεκόντανε;

— Ἄμ ἀκουσα πῶς βάριεσαν τὸ Σπανοδαγγέλη!

Σπανοδαγγέλης ἦτο αὐτή.

Οἱ λύκοι οὐρλιοῦντο. Νὰ μὴ δῆς τὸν ἐχθρό σου σὲ μιὰ τέτοια ἀράδα! Χιόνι, κακὸ, κρύο. Ἐκεῖ ποῦ τίναζε τὸ χιόνι ἀπ' τὰ ἀγκάθια, νὰ, ὦπ, ὦπ, ἓνα ζαρκαδι. Ἐτινάχθηκα σ' τὸ ποδάρι. Φοβήθηκα μὴν ἦτανε λύκος.

— Ἄ! μωρὲ, ἐσεῖς εἰσθε ποῦ χαλνάτε τοὺς ἐπαναστάταις.

— Ὅχι, κύρ καπετάνιο, ἐμεῖς εἴμαστε φτωχοὶ, καλλιοὶ ἀθροῦποι!

Καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ διάφορα ὀνόματα ἐπαναστατῶν, διὰ νὰ τοῦ ἐμπνεύσῃ φόβον, ἕως ὅτου κατάρθωσε νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ τῆς φέρῃ σφαχτὰ, ἐνῶ αὐτὴ ἔμεινε μόνη.

* *

Καὶ τοιοῦτοτρόπως διότι δὲν δύναται νὰ τακτοποιήσῃ τὰς ἀναμνήσεις τῆς ἔμπορεῖ νὰ διηγῇται ἐπὶ

τὴ καρδοῦλά σου.

— Ἐννοια σου, καὶ δὲν ἀκούει ὁ Θεὸς τῆς κατάρες σου, εἶνε πολὺ ψηλά.

— Κατάρες γονέων, ὀργὴ θεοῦ.

— Πρίτσ!

— Ἀχ, ποῦ νὰ μὴ φθάσῃ νὰ σὲ βρῇ τὸ βράδυ. Τὸ σάββατό σου νὰ κόφω καὶ νὰ σὲ μοιρολογῶ.

— Ἀειντε, γεροξεκουτιάρα, ξεμωραμένη, λαδικό. Φαφούτρα, ποῦ πλέον δὲν ξέρεις τί σοῦ γίνεται.

— Ὅπως ἔρριζεις τὴ μάνα ποῦ σὲ γένναγε, ἔτσι νὰ σὲ ἔρρουν καὶ τὰ παιδιὰ σου.

— Ἄν κάνω τέτοια παιδιὰ, σὰν τὰ δικὰ σου, καλὰ νὰ μοῦ κάμουν.

— Καὶ ποιά εἶνε τὰ παιδιὰ μου; Δὲν εἶσαι καὶ σύ; Κακοκνατεθραμμένη. Στοματοῦ.

— Τέτοια ἀνατροπὴ ποῦ μοῦ δόσατε, τέτοια σὰς κάνω.

— Νὰ μὴ τὸχῃ ἡ κοῦτρα.

— Ἐρῶ γῶ, νὰ φυλάξω τὸν ἑαυτό μου καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλη, καὶ συμβουλὴ δὲν θέλω.

— Ὁ διάβολος ἔχει πολλὰ ποδάρια.

— Δὲν βλέπεις ἡ Ἀφροδίτη, τί ἐπαθε, ποῦ κάθε μέρα μαλλιοκουβαργιάζεται μὲ τὸν ἀντικρυνό μας. Ἡ ἐκεῖνος δὲν εἶνε ἀνδρας;

— Ἀς τὴν καμαρώνουν ποῦ τὴν ἔχουν. Ἐσὺ δὲν πρέπει νὰ γίνεσαι τὸ κακὸ παράδειγμα.

— Ναι, γιὰτὶ θὰ μοῦ κοπῇ ἡ τύχη. Ὅποιος θέλει,

ἀς μὲ πάρῃ, κανένα δὲν θὰ παρακαλέσω.

— Πολὺ ψηλά ἔχεις σηκωμένη τὴ μύτη καὶ θὰ σοῦ τὴν κατεβάσῃ ὁ Θεός. Δὲν βλέπεις; Κοντεύουμε νὰ σὲ βάλωμε στὸ ράφι. Τόρα ὁ κόσμος δὲν τηράει μορφιαῖς. Θέλει νοικοκυρῶσύννη. Φρονιμάδα καὶ νεότης.

— Ἐχω ἡλικίαν.

— Τὸ νινί! Οὐά, οὐά. Θέλεις τζιτζί. Νὰ σοῦ πάρω καὶ ἓνα καροτσάκι νὰ κάνῃς στράτα; Στράτα τὸ νινί, στράτα, στράτα.

— Ἐτσι μοῦρχεται νὰ σηκῶσω τὸ χέρι μου, νὰ σοῦ δώσω μιὰ, νὰ σοῦ βγάλω τὰ δυὸ δόντια ποῦ σοῦμειναν.

Καὶ ταῦτα εἰπούσα κατῆλθε καὶ κάθισε στὴ μπόρτα, γιὰ τὸ γινάτι τῆς μάνας τῆς.

Ὡς παρατηρεῖτε, ἡ ἀνατροπὴ τῆς γειτόνισσας μου Ἐλένης ἀπεῖχε πολὺ τῆς λεπτῆς λεγομένης.

Ἦτο τρελλεκόριτσο.

Ἐπανέρχομαι ὅπου εἵμεθα.

Ἡ Ἐλένη, λαβοῦσα τὸν βραχιονά μου, προσεκollήθη εἰς τὸ πλευρό μου ἀνασπᾶστος καὶ μ' ἔσυρε πρὸς τὰ ἔμπρὸς χωρὶς νὰ θέλω.

— Ἀκουσε, Ἐλένη τῆς εἶπα, ἀνθιστάμενος, αὐτὸ δὲν εἶνε τρόπος. Μὲ βλέπεις. Νὰ πᾶν ὅλοι κ' ἐγὼ νὰ μὴν ἔμαι.

— Ὅχι, εἶνε ἀδύνατον. Θὰ πάω.

— Κ' ἐμένα;

— Δὲν ξέρω. . . Ἐμπα σὲ μιὰ ἀμαῆα καὶ πήγαμε.

— Καὶ μ' ἐμπιστεύεσαι σ' ἓνα ἀμαῆηλάτη;

ώρας, ἐπὶ ἡμέρας, βάλλουσα τὸ ἓνα πόδι ἐπὶ τοῦ ἄλλου, συνήθεια, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε κατὰ τὸν μακρὸν τῆς κλέφτικον βίον καὶ ἀκουμποῦσα σταθερῶς ἐπὶ τῆς καρτέγλας, χωρὶς χειρονομίας, χωρὶς ζωηρὰς κινήσεις, ἀλλὰ μόνον μὲ παραλλαγὰς θέσεως καὶ ζωηρότητος τῆς φυσιογνωμίας τῆς καὶ χῆποτε προβάλλουσα τὸ στήθος τῆς—τὸ ἀνδρικὸν τῆς στήθος πρὸς τὰ ἔμπρός. Καταντᾷ λοιπὸν ἀτελείωτη, καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ὅλη πόλεμος, ὅλη πυρίτις, πετῶσα καὶ αὐτὴ ἐν τῇ ἀενάῳ ἀφηγήσει τῆς ὡς ἀληθὲς ζαρκάδι ἀπὸ τὸν Ἑλυμπο, ποῦ ἀντάμωσε τὸν Παποῦ Καλόγερο 'σ' τ' Ἀγραφκ, ὅπου μπλατσιάστηκε μ' ἄλλους καπιτανάιους.

ΤΣΙΤΣΙΚΛΗΣ.

Κυρία Εἰσαγγελία! Φθάνει ὅσο κοιμήθηκες. Δὲν γνωρίζω μὲ ποίους συγκοιμᾶσαι, ἀλλὰ μπορεῖς ἐπὶ τέλους νὰ ἐξυπνίσῃς!

Οὐδεὶς πλέον πιστεύει, οὔτε αὐτὸς ὁ διευθυντὴς τοῦ Ξενοδοχείου Ἀθηνῶν, ὅτι ὁ Τσιτσίκλης ἔπεσεν ἐκ τοῦ παραθύρου βγάζων τὸ ὑπόδημά του καὶ ἐφρονεύθη.

Ἀκούομεν ὅτι ἐταριχεύθη ὁ νεκρὸς του ὑπὸ τοῦ κ. Ζωχιοῦ. Πρὶν ταριχευθῆ, ἔπρεπε νὰ γίνῃ νεκροψία συστηματικὴ, καὶ ὅχι γουζαρισμοὶ τοῦ κ. Γούζαρη.

Υπάρχουν δι' ἀνάκρισιν πολλὰ πρόσωπα. Σχηματίζονται ὑποθέσεις αὐτοκτονίας ἢ δολοφονίας.

Θὰ ἐπανέλθωμεν εὐρύτερον.

Πιστεύομεν ἐν τῷ μεταξὺ τὸ ἀπαίσιον γεγονός νὰ ὀδηγηθῇ εἰς χεῖρας τῆς Ἀνακρίσεως.

— Μάλιστα. Εἶνε τίμιοι ἄνθρωποι.

— Μὰ, εἶνε νύχτα.

— Σοῦ ἐγκυοῦμαι.

— Αἱ, τότε λοιπὸν, ἔμπρός. Θὰ ἔλθω κ' ἐγὼ 'στὴ διαδῆλωσι.

— Μάλιστα. Πᾶμε.

Βήματι ταχεῖ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ.

Οἱ φοιτηταὶ μετὰ πλήθους λαοῦ λαμπάδηφοροῦντες ἔφερον ἐντὸς τριῶν ἀμαξῶν τὰς εἰκόνας τοῦ Γαριβάλδη ἀνθοστεφεῖς, καὶ μετὰ ζητωκραυγῶν ἔβαινον πρὸς τὰ ἀνάκτορα, τελοῦντες διαδῆλωσιν διὰ τὰς νίκας αὐτοῦ.

Ἄπασα ἡ ὁδὸς ἐφωτίζετο διὰ βεγγαλικῶν φώτων, δι' ἀνθῶν δὲ ἔβαινον τὴν τῶν φοιτητῶν πορείαν αἱ γυναῖκες ἐκ τῶν ἐξωστῶν.

Φθὰς ἐκεῖ μετὰ τῆς Ἑλένης συναντῶ ἐκ τῶν γνωρίμων πρῶτον τὸν Ράλλον τὸν νῦν ὑπουργόν, ὅστις μόλις ἰδὼν με ἐπλησίασε καὶ ὑπεψιθύρισεν εἰς τ' αὐτὴ μου.

— Μωρὲ, ποῦ τὴ πᾶς;

— Σοῦτ. Εἶνε ἀδελφὴ μου.

— Ὡ διάολε, τὴν ἔπαθα.

[Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές.]

Παληάνθρωπος.

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗ

Κύριον «Μὴ Χάνεσαι».

Ἐπῆγα γιὰ νὰ ἰδῶ τὸ πνηγύρι τῶν κυρίων ὑποδηματοποιῶν. Τὸ εἶδα. Ὅλοι μεθυσμένοι ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Παππαδημήτρης τῆς Ρόμβης, ὅστις ἔσυρε τὸν συρτὸ ψάλλον, οὐχὶ πλέον παππαδίστικα, τὸ Ἔρη—ἔρη—ροῦ—λά μου. Ἐνα δουλικὸ νοστιμοκαμωμένο ἦτο ἀντικείμενον τῆς γενικῆς ἐπιθεωρήσεως. Ἐβγάλαν λόγους, ἔπαιζαν γροθιαῖς, εἶχον βιολιὰ, ἀμαξᾶς, καὶ ἐφυγαν μεθυσμένοι. Ἐν συντομίᾳ ἐγένετο ἐκεῖ τοῦ Κουτρούλη τὸ πνηγύρι, τὸ ὁποῖον ἐν λεπτολογίᾳ θὰ σᾶς τὸ περιγράψω μεθαύριον, διότι σήμερον εἶμαι ἀκόμη μεθυσμένος. Ἐχει πολλὰ περιέργα θὰ γελᾷσῃς.

Παληάνθρωπος.

ΜΕΓΑΛΗ ΙΔΕΑ.

Τὰ νέκ τῆς Αἰγύπτου διαβάζω ὁλοένα, καὶ λέω: νὰ 'μποροῦσε νὰ γίνῃ κῆτι τί, νὰ λάμψουνε 'στὸν ἥλιο σπαθιὰ ξεγυμνωμένα, καὶ νὰ βγουνε τῶν Ἀγγλων καὶ Γάλλων οἱ στρατοί. Νὰ ἔλθουν ἀνω κάτω μὲ μιὰ οἱ Εὐρωπαῖοι, Τοῦρκοι, Ρωμηοὶ, Φελλάχοι, τσιφούτηδες Ἑβραῖοι.

Ὁ Ἀραμπὴ τὸν Τοῦρκο Χεδιβὴ νὰ σκοτώσῃ, ἀλλὰ κ' αὐτὸς κ' οἱ ἄλλοι ἀντάρται νὰ σφαγοῦν, Ἑγγλέζοι, Γάλλοι, Τοῦρκοι, κκκ. νὰ μὴ γλυτώσῃ, νὰ πέσουν μὲς 'στὸ Νεῖλο καὶ νὰ σκυλοπνιγοῦν. Πῶς νὰ σᾶς 'πῶ! νὰ γίνῃ ἀλλόκοτη ἀντάρτα, σὰν ἀπ' αὐτὸ, σὰν τρέλλα, σὰν ξαφνικὴ τρομαρχ.

Ἦγουν μὲ ἄλλα λόγια ὁ κόσμος ν' ἀπυτῶσῃ, ἀπ' τὸ πολὺ τὸ αἷμα νὰ γίνουν δέκα Νεῖλοι, τὴν πονηρὴ οὐρά του ὁ Σατανᾶς νὰ χῶσῃ, οἱ Φράγκοι νὰ τὰ χάσουν καὶ τοῦ Χαμίτ ἢ Πύλη, καὶ δίχως νὰ ἐλπίζῃ κκκ. καὶ νὰ προσμένῃ, ἡ Αἴγυπτος—ὦ θαῦμα! —Ἑλληνικὴ νὰ γένῃ.

Καμμὶὰ φορὰ ποῦ ξέρεις ἡ τύχη πῶς τὰ φέρνει! θαρρεῖτε τέτοιο θαῦμα πῶς δὲν 'μπορεῖ νὰ γίνῃ, γιὰ τὸν Ρωμὴν πρὸ πάντων, ποῦ ἔμαθε νὰ πέρνῃ τὸν ἓνα κ' ἄλλο τρόπο μὲ ὅλη τὴν εἰρήνην; Ἀπ' τὸ Ρωμὴν δὲν εἶναι πρὸ τυχεροῦ κκκ. ἡ τύχη του τὸν σπρώχνει σὲ κατακτήσεις ξένας.

Ὁ Μπούμπουλης μονάχα 'λιγάκι θὰ θυμώσῃ, γιὰτὶ δὲν θάναί μέσα σ' αὐτὸ τὸ πατιρντί...

Ὡ! πόσαις βάρκαις πάλι 'μποροῦσε ν' ἀρματώσῃ,

Ὡ! τί δουλειᾶς μὲ φούνταις, τορπίλλαις καὶ βροντῇ!

Καὶ ὅμως τέτοια ὦρα ἀκίνητη νὰ στέκῃ αὐτὴ ἡ τρικυμία, αὐτὸ τ' ἀστροπελέκι!

Τὸ ζήτημα ἀμέσως θὰ ἄλλαζε καὶ φάσι, θὰ πῆγαίνε ἡ κάθε φυλὴ κατὰ διεξόδου, κ' ἀπὸ τὰ δῶα του πόδια 'μποροῦσε νὰ κρεμάσῃ τὸν Ἀραμπὴ 'στὴν πλώρη τοῦ φοβεροῦ του στόλου. Ἄν ἄφινε ὁ Ροῦφος ἐκεῖνο τὸ δελφίνι, 'στὴ θάλασσα τοῦ Νεῖλου τί ἤθελε νὰ γίνῃ!

Souris.